

نازار شجاع

حکایت‌های شیرین ارمنی

هوهانس تومانیان

ترجمه: لیانا محمدزاده

تصویرگر: روجا علی‌نژاد

سرشناسه: تومانیان، هوهانس. ۱۸۶۹ - ۱۹۲۳، *Tomunian, Hovhannes*،
عنوان و نام پدیدآور: نازار شجاع، حکایات های شیرین ارمنی هوهانس تومانیان،
ترجمه احمد محمدزاده، مصور: روجا علی زاده،
مشخصات نشر: سناری: خانق قریب و هنر مان، ۱۳۸۳
مشخصات ظاهری: ۷۴ ص. مصور.
فهرست: ادبیات. ترجمه: ۳.
شابک: ۹۷۸-۶۱۲-۱۸۸-۸-۷
یادداشت: عنوان اصلی: *Requiem for Hovhannes Tumanyan*
موضوع: داستان های کوتاه ارمنی -- قرن ۲۰
Short stories, Armenian -- 20th century
اساناه و قصه های ارمنی
Legends -- Armenia
شناسه افزوده: محمدزاده، لیانا، ۱۳۸۱-، مترجم
شناسه افزوده: علی نژاد، روجا، ۱۳۶۰-، تصویرگر
شناسه افزوده: احمدی نیا، محمد جواد، ۱۳۵۳-، ویراستار
رده بندی کنگره: ۸۷۸۵۳۸
رده بندی دیویی: ۹۸۹۹۳۳۵
شماره کتابشناسی ملی: ۹۸۷۵۳۳۸

www.ketab.ir

نازار شجاع

حکایت‌های شیرین ارمنی

نویسنده: هوهانس تومانیان

مترجم: لیانا محمدزاده

تصویرگر و طراح جلد: روجا علی‌نژاد

ویراستار: محمدجواد احمدی‌نیا

مدیریت هنری: استودیو مان

چاپ و صحافی: یوتاب

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۰۲۱۱-۸-۷

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۳

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۱۱۰۰۰۰ تومان

ادبیات: داستان ترجمه (۳)

۰۹۳۷۲۰۲۴۵۲۴

@maacentre

www.maacentre.com

تمامی حقوق این اثر برای خانه فرهنگ و هنر مان محفوظ است.
انتشار و بازپرسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه چاپی، صوتی،
تصویری و انتشار در فضای مجازی، منوط به اجازه کتبی از ناشر است.

فهرست

۵	مقدمه / مترجم
۷	ارباب و خدمتکار
۲۳	نازار شجاع
۳۷	خروس شکست ناپذیر
۴۳	کارناوال
۴۹	کوزه طلا
۵۵	مرگ گیگوس
۶۳	حوری تنبل
۶۹	گنجشک

مقدمه

نویسندگان قرار است در تاریخ ادبیات سرزمین خود نقش داشته باشند، اما محدود کسانی هم هستند که نقش ویژه‌ای در زندگی معنوی ملت خود دارند. هوهانس تومانیان چنین نقشی را در ادبیات ارمنی ایفا کرده است. او شخصیت ملی ارمنیان، تاریخ، رؤیا و مقدس‌ترین آرمان‌های آن‌ها را به وضوح در نوشته‌های خود به تصویر کشیده است. با گذشت زمان نه تنها از محبوبیت این شاعر و نویسنده فرهیخته ارمنی کاسته نشد، بلکه جایگاه قوی‌تری نیز به دست آورد. آثار او به قدری فراتر از مرزهای ارمنستان شهرت دارد که هر کجا ارامنه زندگی می‌کنند، عطر وطن خود را در کلام او می‌یابند.

تومانیان در ۱۹ فوریه ۱۸۶۹م در ناحیه لری در روستای دشتی که امروزه به افتخارش تومانیان نام گرفته، زاده شد. پدر او، کشیش تادئوس، شیفته شعر و موسیقی بود. مادر نیز از افسانه‌ها، قصه‌ها و روایت‌های کهن بهره‌ها داشت. هوهانس نخستین مراحل آموزش را در چنین خانواده‌ای سپری کرد.

هشت ساله بود که الفبا را نزد پدر و عموی خود آموخت. سپس دو سال در مدرسه روستا کمی خواندن و نوشتن فراگرفت. در ده سالگی، پدرش او را به مدرسه‌ای تازه تأسیس در شهر جلال اوغلی (استپان‌آوان کنونی) فرستاد. چهار سال در این مدرسه تحصیل کرد و با استفاده از کتابخانه آنجا با آثار بسیاری از نویسندگان مشهور ارمنی، روس و اروپایی آشنایی یافت. این مدرسه در ۱۸۸۳م بسته شد و هوهانس ناگزیر به روستا بازگشت. پدر همان سال او را به تفلیس برد و در مدرسه معتبر نرسیسیان ثبت‌نام کرد، اما تومانیان پس از سه سال تحصیل در این مدرسه به دلیل مصائب زندگی، آن را ناتمام رها ساخت. از آن پس، به مطالعه در تاریخ و ادبیات ارمنی پرداخت. بسیار

جوان بود که در سایه استعداد ذاتی و پژوهش‌های بسیار از چهره‌های ادبی شاخص زمانه خود شد. در ۱۸۸۶م، در هفده سالگی پا به عرصه تلاش و زندگی گذاشت و در خلیفه‌گری ارامنه در تفلیس، پنج سال در سمت دفتری مشغول به خدمت شد. از آنجا که این شغل با روحیه او سازگار نبود، به خاطر سرودن شعری در هجو یکی از روحانیان از کار اخراج شد.

در نوزده سالگی ازدواج کرد و صاحب چهار پسر و شش دختر شد. تومانیان در کنار فعالیت‌های ادبی، در عرصه اجتماعی و سیاسی نیز بسیار فعال بود. تلاش او برای ایجاد محافل ادبی فراوان در طی سالیان متمادی و دستگیری‌های متعدد توسط دولت تزاری، هرگز مانع از حرکت رو به جلوی او نشد.

در جریان جنگ جهانی اول و پس از کشتار بزرگ ارامنه، تومانیان نگهداری و پرستاری از آسیب دیدگان را با جدیت ادامه داد و بسیاری از کودکان بی‌پناه را به فرزند خواندگی پذیرفت تا جایی که «پدر یتیمان» لقب گرفت.

جنگ و تلاش‌های بی‌وقفه او برای صلح، و کمک، جمع‌آوری اعانه و مرگ یکی از فرزندانش در جنگ، آثار بیماری درمان ناپذیری را در او پدیدار ساخت و زمین‌گیرش کرد. برای درمان به مسکو اعزام شد و سرانجام در اوج استادی ادبیات و جایگاه رفیع اجتماعی، در ۲۳ فوریه ۱۹۲۳م در ۵۴ سالگی درگذشت. پیکرش به تفلیس انتقال یافت و در آرامگاه مشاهیر ارامنه به خاک سپرده شد.

تومانیان در کنار آفرینش شعر و منظومه‌های حماسی و داستان‌های بلند و کوتاه، آثاری برای کودکان نیز خلق کرده است. خصوصیات فکری و اخلاقی ارمنیان، بازنمایی فضای سنتی روستایی، انتخاب واژگان مناسب و ساده از ویژگی کارهای اوست. آثار او بیش از هر نویسنده و شاعر ارمنی به دیگر زبان‌ها ترجمه شده است. تومانیان خود ارمنستان است؛ از این رو در کتاب حاضر تلاش شده با ترجمه چند حکایت کوتاه از این نویسنده بزرگ، گامی در معرفی او به جامعه ایرانی برداشته شود.